

Justitiedepartementet
Enheten för fastighetsrätt och associationsrätt
103 33 STOCKHOLM

2018-05-04

Europeiska kommissionens bolagsrättspaket – förslag till direktiv om användningen av digital teknik (COM(2018) 239) och förslag till direktiv om gränsöverskridande rörlighet (COM(2018) 241) – (Ju2017/07943/L1)

Svenskt Näringsliv har beretts tillfälle att lämna synpunkter på rubricerade två direktivförslag och vill med anledning därav anföra följande.

Den korta svarstiden möjliggör endast preliminära synpunkter då vi inte haft tid att mer grundligt analysera förslagen.

Proposal for a Directive amending Directive (EU) 2017/1132 as regards the use of digital tools and processes in company law COM(2018) 239

Förslaget innehåller regler som syftar till att underlätta bolags användning av digital teknik vid bildande och registrering av bolag och filialer samt vid ingivande och ändring av uppgifter i företagsregister i medlemsstaterna. Att online-registrering och online-överföring av information tillåts i alla medlemsstater och att registrering normalt ska ske inom fem arbetsdagar är positivt. Svenskt Näringsliv välkomnar förslaget då det bör kunna förenkla för bolag och minska deras kostnader och administrativa börda. Det gäller särskilt för mindre och medelstora bolag.

Inte minst förslaget om att medlemsstaterna ska tillämpa "once-only"-principen på bolagsrättens område är välkommet då det förväntas leda till förenklingar och besparingar för bolagen. Principen innebär att bolag inte ska behöva lämna samma information/uppgifter till myndigheter mer än en gång. Ett exempel som ges är att bolaget inte längre ska behöva lämna information till både 'national gazette' (Post- och Inrikes Tidningar) och till ett nationellt företagsregister (hos Bolagsverket), utan i stället ska registret förmedla den lämnade informationen till gazetten. Redan lämnade uppgifter i företagsregister ska kunna användas när ett bolag vill registrera en filial i en annan medlemsstat.

Article 13b.4

Att medlemsstater ska kunna kräva fysisk närvaro för att identifiera en person vid digital-/online-registrering i fall av "genuine suspicion of fraud based on reasonable grounds" förefaller rimligt. Det är dock viktigt att kravet på 'genuine suspicion' och 'reasonable grounds' upprätthålls så att medlemsstaterna tillåts utnyttja detta undantag endast i fall där det är berättigat.

Disqualified directors - Articles 13h och 13f.4(d)

Förslaget innebär att medlemsstaterna ska ha detaljerade regler för vad som krävs vid online-registrering, regler som också kan omfatta "the procedures to verify the appointment of directors taking

into account the disqualification of directors by competent authorities of other Member States.” Medlemsstater får vägra godkänna (registrera) en person som styrelseledamot ("director") om personen är "disqualified from acting as a director" i en annan medlemsstat. Förslaget innehåller inte någon definition av vad som utgör "disqualified", utan detta bestäms av respektive medlemsstats nationella regler.

Svenskt Näringsliv ställer sig preliminärt avvisande till förslaget. Effekterna av den föreslagna regeln är svåra att förutse när varje medlemsstat själv avgör vad som krävs för att bli "disqualified from acting as director". Ett pågående näringsförbud förefaller motiverat för att diskvalificeras för styrelseuppdrag, men är bedömningen lika given för den som långt efter en avslutad konkurs till följd av landets lagar förbjuds driva verksamhet (s.k. konkurskarantän)? I direktivförslaget Insolvency Framework (COM(2012) 30) är avsikten tvärtom att den entreprenör som misslyckats och gått i konkurs ska få en andra chans. Det är inte heller otänkbart att någon medlemsstat anser att den som ålagts skadeståndsskyldighet i en civilrättsprocess rörande affärsverksamhet eller som dömts till ansvar i ett grövre brottmål (utan att ha ålagts näringsförbud) anses "disqualified". Är det rimligt? Mer underlag och analyser behövs för att Svenskt Näringsliv ska kunna ta ställning till förslaget.

Online filing by companies - Article 13i

Medlemsstater får enligt förslaget kräva att bolag ger in uppgifter/information online till företagsregister. Svenskt Näringslivs inställning är positiv till effektivisering genom att utnyttja digitaliseringens möjligheter. Eftersom digitalisering kan vara både en kostsam och en komplex process, särskilt för små och medelstora bolag, anser Svenskt Näringsliv att en tvingade regel går för långt och att det måste råda proportionalitet mellan kostnader för bolagen och effektivisering av systemen. Bolagen själva måste få avgöra om de vill utnyttja de digitala verktyg och processer som direktivet erbjuder.

Article 16.5

Bestämmelsen anger att medlemsstaterna ska säkerställa att handlingar och information som getts in online till företagsregistret ska förvaras i maskinläsbar och sökbar format eller i form av strukturerad data. Svenskt Näringsliv förutsätter att bestämmelsen inte innebär något krav på bolagen att handlingarna/informationen vid ingivandet ska vara i sådant format, utan att kravet ställs på registret ("...shall be stored by the registers in a machine-readable and searchable format or as structured data", kursiverat här). Att formatkravet skulle ställas på bolagen är oförenligt med skrivningen på sid. 8ö: "This proposal does not entail any additional obligations for citizens and businesses".

Proposal for a Directive amending Directive (EU) 2017/1132 as regards cross-border conversions, mergers and divisions COM(2018) 241

Svenskt Näringslivs preliminära inställning är positiv även till detta direktivförslag. Att få harmoniserade EU-regler också för gränsöverskridande delningar och gränsöverskridande ombildningar underlättar och ökar den legala säkerheten för bolag som vill utnyttja etableringsfriheten inom den inre marknaden.

Articles 86c.3, 86m.7c och 86n respektive articles 160d.3, 160o.7c och 160p

Det är dock viktigt att de föreslagna skyddsåtgärderna för att tillvarata de anställdas rättigheter samt långivares och minoritetsaktieägares intressen balanseras så att de inte blir ett hinder för bolags möjligheter att verka på den inre marknaden. Det finns en risk för det med den föreslagna ordningen att "avsändande" medlemsstat ges rätt att (i) kräva en fördjupad analys av en gränsöverskridande ombildning (flytt) eller delning av ett bolag om medlemsstaten misstänker att flytten eller delningen "constitutes an artificial arrangement aimed at obtaining undue tax advantages or at unduly prejudicing the legal or contractual rights of employees, creditors or minority members" och, om detta

fastställs, även (ii) stoppa flytten eller delningen av bolaget. Dels genom risk för betydande administration, dels genom osäkerheten i bedömningen av vad "unduly prejudicing the legal or contractual rights" innebär. I vart fall en gränsöverskridande delning, men i vissa fall även en flytt av bolagets säte till en annan medlemsstat innebär ju per definition att avtalade och lagliga rättigheter ändras. Hur ska gränsen för när det är "unduly" kunna dras på ett objektivet och förutsägbart sätt? Det får inte bli så att inledandet av den fördjupade analysen automatiskt medför att bolaget anses "skyldigt" till dess att bolaget visar att den tilltänkta flytten eller delningen är laglig. Att förslaget innehåller också andra skyddsåtgärder, bland annat krav på undersökning och rapport utförd av en oberoende expert och bolagsstämmobeslut, borde tala för att bestämmelsernas effekter ska begränsas.

SVENSKT NÄRINGSLEV

Anne Wigart